

BEROEPSINSTANTIE INZAKE DE OPENBAARHEID VAN BESTUUR

JAARVERSLAG 2015-2016

1) Algemeen

1.1. Krachtens artikel 27 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur dient de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur een jaarverslag voor te leggen aan de Vlaamse Regering aangaande de beroepen die bij haar werden ingesteld m.b.t. de toepassing van de passieve openbaarheid.

1.2. Dit jaarverslag heeft betrekking op de periode van 1 juli 2015 tot en met 30 juni 2016.

In dit verslag wordt eerst aandacht besteed aan de statistische gegevens over de geregistreerde openbaarheidsverzoeken die in de verschillende bestuursinstanties werden verwerkt.

Daarna wordt in dit verslag stil gestaan bij de beroepen die in het afgelopen jaar ingediend werden bij de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur, met een aantal algemene beschouwingen daaromtrent.

2) De verzoeken bij de diverse bestuursinstanties

2.1. Vooreerst wordt, naar jaarlijkse gewoonte, getracht om een beeld te scheppen van het aantal verzoeken inzake openbaarheid van bestuur die bij de diverse instanties (op wie het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur van toepassing is) werden geregistreerd.

Daarom werden een aantal gegevens opgevraagd door de beroepsinstantie bij de verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid (de departementen met alle interne en externe agentschappen), bij de diverse Vlaamse ministers uit de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement (en de eraan verbonden instellingen), bij de diverse Vlaamse provincies en bij een selectie van 15 steden en gemeenten (drie per provincie).

2.2. In de *bijlage* bij dit jaarverslag vindt men een overzichtstabel terug met de gegevens zoals deze werden verstrekt door de diverse bestuursinstanties. Bij elke instelling wordt het aantal geregistreerde aanvragen vermeld, alsook het resultaat van die aanvragen, meer bepaald of de verzoeken werden ingewilligd, dan wel werden geweigerd.

2.3. Wat het cijfermateriaal betreft van de 12 beleidsdomeinen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, komen we tot de volgende vaststellingen, na vergelijking van de huidige cijfers met die van het voorbije jaar:

Binnen de volgende beleidsdomeinen werden geen al te grote verschuivingen genoteerd inzake het aantal ingediende verzoeken tot openbaarmaking:

- Financiën en Begroting
- Internationaal Vlaanderen
- Economie, Wetenschap en Innovatie
- Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Werk en Sociale Economie
- Landbouw en Visserij
- Leefmilieu, Natuur en Energie

Bij het beleidsdomein Onderwijs is er een daling vast te stellen in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken, meer bepaald bij het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen (nu 703 verzoeken tegen 1236 vorig jaar). Ook bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken is er daling vast te stellen, zowel bij het departement zelf (nu 14 verzoeken tegen 36 vorig jaar) als bij het Agentschap Wegen en Verkeer (nu 75 verzoeken tegen 104 vorig jaar).

Bij het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur is er dan stijging van het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken, zowel bij het departement zelf (nu 93 verzoeken tegen 48 vorig jaar) als bij het Agentschap Overheidspersoneel (nu 38 verzoeken tegen 3 vorig jaar)

Ook bij het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed zien we een stijging van het aantal verzoeken bij het Agentschap Onroerend Erfgoed (nu 230 verzoeken tegen 134 vorig jaar).

2.4. Wat de cijfers betreft aangaande de geregistreerde verzoeken bij de verschillende ministeriële kabinetten van de Vlaamse Regering, kan worden vastgesteld dat er een stijging is bij de kabinetten van de heer Bourgeois (nu 11 verzoeken tegen geen enkel vorig jaar) en mevrouw Homans (nu 17 verzoeken tegen 6 vorig jaar). Bij Minister Schauvliege valt er dan een daling te noteren (nu 15 verzoeken tegen 21 vorig jaar).

De beroepsinstantie wenst toch nog eens te benadrukken dat verzoeken tot openbaarmaking, gericht aan de ministeriële kabinetten, door hen zelf moeten worden geregistreerd en niet door de bevoegde administratie, daar ze zelf worden beschouwd als een afzonderlijke bestuursinstantie. Nog al te vaak worden openbaarheidsverzoeken, die gericht worden aan een ministerieel kabinet, verder afgehandeld door de administratie. Dit kan enkel maar voor die verzoeken die betrekking hebben op documenten waarover het kabinet niet zelf beschikt en waarbij deze, op grond van artikel 17, §3, tweede lid van het openbaarheidsdecreet, de verzoeker dan doorverwijst naar de instantie waarvan ze vermoedt dat deze wel beschikt over de gevraagde informatie.

2.5. Wat de cijfers uit het Vlaams Parlement betreft, stellen we vast dat er dit jaar twee verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur werden geregistreerd, terwijl er bij de instellingen die verbonden zijn aan het Vlaams Parlement, geen enkel verzoek werd geregistreerd, net zoals dit het vorige jaar ook het geval was.

2.6. Wat de cijfers van de geraadpleegde steden en gemeenten (15 in totaal) betreft, wordt er vastgesteld dat er in heel wat steden/steden/gemeenten een daling te noteren viel van het aantal geregistreerde verzoeken ten opzichte van het vorige jaar: Aalst met 185 verzoeken (vorig jaar 243), Antwerpen met 442 verzoeken (vorig jaar 614), Brugge met 78 verzoeken (vorig jaar 93), Gent met 763 verzoeken (vorig jaar 830), Mechelen met 579 verzoeken (vorig jaar 670), Oostende met 260 verzoeken (vorig jaar 377) en Roeselare met 80 verzoeken (vorig jaar 111).

Daarentegen werd een stijging vastgesteld in het aantal geregistreerde verzoeken in Genk met 12 verzoeken (vorig jaar 1) en Halle met 38 verzoeken (vorig jaar 15).

In de overige bevroegde steden en gemeenten lagen de cijfers van het aantal geregistreerde verzoeken ongeveer in dezelfde lijn als het jaar voordien.

2.7. Wat de cijfers van de provincies betreft, stellen we vast dat in twee Vlaamse provincies deze keer een lichte daling van het aantal geregistreerde verzoeken inzake openbaarheid van bestuur werd genoteerd:

- provincie Oost-Vlaanderen met 188 verzoeken (vorig jaar 207)
- provincie Limburg met 986 verzoeken (vorig jaar 999)

In twee provincies werd dan weer een stijging genoteerd in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken:

- provincie Antwerpen met 908 verzoeken (vorig jaar 848)
- provincie Vlaams-Brabant met 388 verzoeken (vorig jaar 259)

2.8. Uit de tabellen in bijlage bij dit jaarverslag kan worden afgelezen dat gedurende het voorbije jaar **5,3 % van alle geregistreerde verzoeken** rond openbaarheid van bestuur werden **geweigerd**. Dit percentage ligt alweer in de lijn van het cijfer van de vorige jaren (met uitzondering van het jaar 2012/2013). Het percentage van afwijzing van de geregistreerde verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur blijft nog steeds zeer laag, wat er blijft op wijzen dat de verschillende bestuursinstanties nog steeds zeer gemakkelijk inzage en/of afschrift verlenen in dossiers en bestuursdocumenten.

Bovendien dient men er ook rekening mee te houden dat het verstrekken van informatie ook hoe langer hoe meer gebeurt op spontane en informele wijze (actieve openbaarheid van bestuur), zonder dat daarvoor gebruik dient gemaakt te worden van de formele proceduremogelijkheden zoals voorgeschreven in het gedeelte van het decreet van 26 maart 2004 dat betrekking heeft op de passieve openbaarheid van bestuur.

3) De verzoekschriften bij de beroepsinstantie

3.1. Net zoals dit de voorbije jaren al het geval was, wordt ook nu geen afzonderlijke bijlage meer opgenomen met een overzicht van alle geregistreerde beroepsdossiers. Op zich kon men uit die tabel weinig informatie halen, temeer daar de samenvattende cijfers hierna toch worden vermeld met betrekking tot de geregistreerde beroepsdossiers uit het afgelopen jaar.

Bovendien is het zo dat alle beslissingen van de beroepsinstantie, afdeling openbaarheid van bestuur, sinds geruime tijd actief openbaar worden gemaakt, via publicatie ervan op de website www.vlaanderen.be/openbaarheid, zodat eenieder deze vrij kan raadplegen. Met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, worden alle persoonsgegevens in die beslissingen op de website onleesbaar gemaakt.

Uit nazicht van alle beroepsdossiers van het voorbije jaar, is gebleken dat er in het afgelopen werkjaar van de beroepsinstantie **231 beroepsdossiers** werden behandeld. Als we dit vergelijken met de cijfers van de andere jaren, dan stellen we vast dat het aantal ingediende beroepschriften in het afgelopen jaar volkomen in de lijn ligt van de voorbije jaren, met uitzondering van het recordjaar van 2012/2013, te wijten aan het feit dat er toen liefst 137 beroepen door één persoon werden ingediend. In onderstaand overzichtje kan u de cijfers aflezen van het aantal beroepsdossiers van de voorbije jaren:

2004-2005: 117 beroepsdossiers
2005-2006: 121 beroepsdossiers
2006-2007: 100 beroepsdossiers
2007-2008: 151 beroepsdossiers
2008-2009: 161 beroepsdossiers
2009-2010: 269 beroepsdossiers
2010-2011: 227 beroepsdossiers
2011-2012: 204 beroepsdossiers
2012-2013: 389 beroepsdossiers
2013-2014: 216 beroepsdossiers
2014-2015: 240 beroepsdossiers
2015-2016: 231 beroepsdossiers

Van deze 231 beroepsdossiers hadden er 57 betrekking op de Vlaamse overheid (de diverse departementen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de ministeriële kabinetten en de agentschappen), wat, procentueel bekeken, een status-quo inhoudt ten opzichte van vorig jaar. Voorts stellen we vast dat 135 beroepsdossiers op de gemeenten, ocmw's en intercommunales betrekking hadden, wat, procentueel gezien, alweer een status-quo inhoudt ten opzichte van het jaar ervoor. Daarnaast werden er 2 beroepsdossiers ingediend die betrekking hadden op de provincies, terwijl er 34 dossiers betrekking hadden op de diverse overige instanties.

3.2. Van de 231 behandelde beroepsdossiers werden **112 dossiers integraal afgewezen** (onontvankelijk of ongegrond). 16 dossiers werden volledig als gegrond beschouwd, waarbij de openbaarmaking van de gevraagde documenten bijgevolg werd toegestaan. In 47 beroepsdossiers tenslotte werd de openbaarmaking gedeeltelijk toegestaan. In 4 dossiers werd er door de indiener van het beroepschrift afstand gedaan van het beroep, zodat er geen uitspraak diende te worden gedaan door de beroepsinstantie.

Tevens was het zo dat **52 beroepsdossiers zonder voorwerp** werden beschouwd. In elk van die dossiers ging de betrokken instantie alsnog in op het oorspronkelijke verzoek van de indiener tot openbaarmaking van bestuursdocumenten, ofwel nadat de instantie in kennis was gesteld van het feit dat er een beroep werd ingesteld, ofwel nadat de beroepsinstantie contact met haar had opgenomen voor de afhandeling van het bezwaarschrift. In al deze dossiers heeft de beroepsindiener bijgevolg eveneens voldoening gekregen.

Dit betekent dus dat globaal bekeken in **119 beroepsdossiers** (wat neerkomt op 51% van het aantal beroepsdossiers) uiteindelijk **geheel of gedeeltelijk werd tegemoetgekomen aan het verzoek tot openbaarmaking** van de verzoeker: naar aanleiding van 16 beroepen werd de openbaarmaking volledig ingewilligd, bij 47 dossiers was er een gedeeltelijke openbaarmaking na een ingediend beroep en bij 52 dossiers werd het verzoek in tussentijd (gedurende de afhandeling van het beroep) nog ingewilligd door de instantie. In 4 dossiers werd ook afstand van beroep gedaan door de beroepsindiener omdat deze intussen de gevraagde documenten had ontvangen.

3.3. In verband met de 231 afgehandelde dossiers door de beroepsinstantie, werden het voorbije jaar **12 zaken** aanhangig gemaakt bij de **Raad van State**. Het gaat om 12 verzoeken tot nietigverklaring van een beslissing van onze beroepsinstantie en in al deze dossiers werd een raadsman aangesteld om de belangen van de Vlaamse overheid te verdedigen.

In totaal werden voor de voorbije twaalf werkingsjaren van onze beroepsinstantie dus 55 dossiers aanhangig gemaakt bij de Raad van State. Daarvan werden al 39 dossiers definitief afgehandeld en in 30 dossiers werd de beroepsinstantie in het gelijk gesteld, terwijl in acht dossiers de beslissing van de beroepsinstantie werd vernietigd en in 1 dossier de beslissing van de beroepsinstantie gedeeltelijk werd vernietigd.

Namens de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno Asscherickx
Voorzitter